

Betygssätt inte dina prov – källförteckning

Statlig offentlig utredning

SOU 2016:25 *Likvärdigt, rättssäkert och effektivt – ett nytt nationellt system för kunskapsbedömning*, [del 1](#) och [del 2](#)

Forskare

(2018) [Nationella prov i Sverige – tradition, utmaning, förändring](#). Gustafsson & Erickson, Göteborgs universitet

Skolverket

(2017) [Skolverkets systemramverk för nationella prov](#)

(2020) [Systemramverk för betygstödjande nationella bedömningsstöd](#)

(2022) [Redovisning av uppdrag att digitalisera de nationella proven m.m.](#)

Validitetsproblem vid provets genomförande

1. Att eleven är **omotiverad**
2. Att eleven har **provängslan**
3. Att det finns **störande inslag**
4. Att **provtiden** är för kort
5. Att provinstruktionerna **missuppfattas**
6. Att eleven inte förstår **provuppgiften**

Validitetsproblem vid bedömningen av elevernas svar

1. Att **samtliga viktiga aspekter** av prestationen inte tas med
2. Att elevers **sätt att svara** påverkar (t.ex. stavning, grammatik)
3. Att den formella **korrektheten överbetonas**
4. Att **brister i överensstämmelse** mellan olika bedömningar finns
5. Att bedömarens **uppfattningar** av eleven/klassen påverkar
6. Att bedömningen är **för petig** ("analytisk") eller **för allmän** ("holistisk")

Validitetsproblem vid sammanläggning till totalpoäng

1. Att uppgifter eller provdelar är **alltför heterogena** för att kunna läggas samman
2. Att vissa aspekter ges **otillbörlig betydelse** (mer vikt ska ges åt mer betydelsefulla aspekter)

Validitetsproblem vid slutsatser

1. Att provbetingelserna **inte är standardiserade** (provtid, tidpunkt på dagen, olika uppgiftsformat, etc.)
2. Att **motsägelsefulla bedömningsprinciper** tillämpas
3. Att **alltför få uppgifter** används (mätfelen kan annars ta ut varandra)

Validitetsproblem i relationen prov och "lärandemål"

1. Att **mätmetoderna inte speglar** hela "lärandemålet" (t.ex. eleverna ska skiva om det är skrivandet som är "lärandemålet")
2. Att provet **missar delar av det område** som provet ska mäta

Validitetsproblem i värderingen av elevens resultat

1. Att **bedömaren inte förstår** vad provet informerar om (t.ex. när någon annan konstruerat provet)
2. Att "lärandemålen" är **svagt underbyggda** (t.ex. 'lära att lära' vilket inte har någon forskningsunderbyggd definition)
3. Att **olika former av bias** påverkar (t.ex. uppfattningen att en viss elev "brukar prestera bra")

Validitetsproblem i beslut som följer på ett provresultat

1. Att **felaktigt fastställda kravgränser** används (t.ex. E-, C- och A-poäng eller att det räcker med "fakta" för att bli godkänd)
2. Att **dåliga pedagogiska beslut** fattas med följder på kort/lång sikt

Validitetsproblem i provresultatets påverkan

1. Att förväntade **positiva konsekvenser** av provet **uteblir**
2. Att provet har en **allvarlig negativ påverkan** på eleverna (testängslan, minskad motivation, försämrade självbild, upplevelse av orättvisa), **men också på lärarna** (negativ påverkan på undervisningen)